

ይህ ያቀረቡት መረጃ በኢትዮጵያ አዲስ ንግድ ለመጀመር የሚያስፈልጉትን ቅደም ተከተሎች በዝርዝር የሚያስቀምጥ እጅግ ጠቃሚ መመሪያ ነው። ሂደቱን ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ በደረጃ ከፋፍለን እንደሚከተለው ማየት እንችላለን፡-

በኢትዮጵያ የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አሰጣጥ የሂደት ማጠቃለያ

ደረጃ 1: የኩባንያ ስም ማረጋገጫ

- ተግባር: ለድርጅቱ ሦስት አማራጭ ስሞችን ማቅረብ።
- ቦታ: የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም የክፍለ ከተማ ንግድ ቢሮ።
- ውጤት: የሥም መያዣ ደብዳቤ።

ደረጃ 2: መመሥረቻ ጽሁፍና መተዳደሪያ ደንብ

- ተግባር: የባለአክሲዮኖችን ስምምነትና የድርጅቱን አድራሻ ማረጋገጥ። (ለግል ነጋዴዎች ይህ ደረጃ አያስፈልግም)።
- ቦታ: የሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ ኤጀንሲ (ሰማምኤ)።
- ውጤት: የጸደቀ መመሥረቻ ጽሁፍና መተዳደሪያ ደንብ።

ደረጃ 3: የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር ማግኘት

- ተግባር: የባዮሜትሪክስ (የጣት እሻራና ፎቶ) ምዝገባ ማከናወን።
- ቦታ: በቅርብ የሚገኝ የገቢዎች ሚኒስቴር/ባለሥልጣን የክፍለ ከተማ ቅንጫፍ።
- ውጤት: የቲን (TIN) የምስክር ወረቀት።

ደረጃ 4: የንግድ ምዝገባ

- ተግባር: ከላይ የተጠቀሱትን ሰነዶች በማያያዝ የሕግ ሰውነት ማግኘት።
- ቦታ: የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም የክፍለ ከተማ ንግድ ቢሮ።
- ውጤት: የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት።

ደረጃ 5: የብቃት ማረጋገጫ እና የንግድ ፈቃድ

- የብቃት ማረጋገጫ: እንደ ዘርፉ (ለምሳሌ ጤና፣ ትምህርት፣ ቴክኖሎጂ) ከሚመለከተው መሥሪያ ቤት የሚሰጥ የምስክር ወረቀት።
- የንግድ ፈቃድ: ንግዱን በይፋ ለመጀመር የሚያስችል የመጨረሻ ሰነድ። በየዓመቱ (ከሐምሌ 1 - ታኅሣሥ 30) መታደስ አለበት።

ደረጃ 6: የሠራተኞችና የታክስ ምዝገባ

- የሠራተኞች ጠረታ: በግል ድርጅት ሠራተኞች ማሳበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ምዝገባ ማከናወን።
- VAT/TOT: እንደ ሽያጭ መጠኑ (ከ1 ሚሊዮን ብር በላይ ለሆነ VAT፣ በታች ለሆነ TOT) ምዝገባ ማከናወንና የሽያጭ መመዝገቢያ ማሸን መግጠም።

ዋና ዋና የምዝገባ ቦታዎች ስንጠረኹ

የሂደቱ ደረጃ	የሚከናወንበት መሥሪያ ቤት
የስም ማረጋገጫና የንግድ ምዝገባ	የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር / የክፍለ ከተማ ንግድ ቢሮ
ውል ማረጋገጥ (PLC/Share Co)	የሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ ኤጀንሲ (ሰማምኤ)
የታክስ (TIN, VAT, TOT) ምዝገባ	የገቢዎች ሚኒስቴር / የክልል ገቢዎች ቢሮ
የጡረታ ምዝገባ	የማኅበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ

ማሳሰቢያ፡ ማንኛውም ቢዝነስ የንግድ ፈቃድ ካወጣ በኋላ ባይሠራ እንኳ በየወሩ ወይም በየሦስት ወሩ የገቢ ማሳወቅ ግዴታ እንዳለበት መዘንጋት የለብዎትም።